

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-06-000 416
Бања Лука, 8.6.2007. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија П. Б., као предсједника вијећа, Д. Л., и С. Г., као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Р. Н., К. В., улица Ц. Д. бб (сада: Б. Л., улица А. Д. број 30), против туженог Д.з. „С.П.“ К. В., кога заступа пуномоћник С. Ћ., ради исплате новчаног потраживања из радног односа, одлучујући о ревизији тужица против пресуде Окружног суда у Б. Л. број Ж-289/05 од 27.2.2006. године, на сједници вијећа одржаној 8.6.2007. године, донио је

П Р Е С У Д У

Ревизија се одбија.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом Основног суда у К. В. број Рс-116/04 од 5.5.2005. године одбијен је тужилац Р. Н. с тужбеним захтјевом да се тужени Д.з. „С.П.“ К. В. обавезе да му исплати износ од 25.571,15 КМ и накнади парничне трошкове од 2.958,00 КМ у року од 30 дана по правноснажности пресуде, под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. Л. број Ж-289/05 од 27.2.2006 године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужилац је изјавио ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се пресуда преиначи тако што би тужбени захтјев био усвојен.

Одговор на ревизију није поднесен.

Тужбом се тражи исплата новчаног потраживања из радног односа.

Тужилац је, према утврђеном чињеничном стању, био радник туженог, а од 11. јуна 1992. године до 8 фебруара 1996. године ангажован је у Војсци Републике Српске.

Тужени је, послије 11. јуна 1992. године, закључно са 24. фебруаром 1997. године престао да исплаћује тужиоцу плату и допринос за пензијско осигурање, а тада су парничне странке закључиле споразум. Тим споразумом, поред осталог, тужени се је обавезао да ће тужиоца поново примити у радни однос на раније радно мјесто санитарног техничара „и да ће му надокнадити разлику у плати од дана престанка примања личног дохотка па до данас, а најкасније до 30.06.1997. године“. Тужени је у међувремену успоставио радни однос тужиоцу али му није накнадио

разлику у плати, како је то утврђено споразумом. Тужилац је због тога поднио тужбу првостепеном суду. Тужбени захтјев је коначно прецизирао на износ од 25.571,15 КМ, а то је потраживање нето плате са каматама од 1. јуна 1992. године, према налазу и мишљењу вјештака економске струке М.П., до 28. фебруара 2005. године као дана израде налаза.

Првостепени суд је усвојио приговор туженог да је спорно потраживање застарјело. Новчана потраживања из радног односа сматрају се, по мишљењу тог суда, оброчним давањима, тако да застарјевају у року од 3 године од дана настанка обавезе, односно од доспјелости потраживања. Како је спорно потраживање доспјело 30. јуна 1997. године, а тужба поднесена 1. фебруара 2002. године, наступила је застарјелост тог потраживања, ради чега је тужилац и одбијен с тужбеним захтјевом. Првостепени суд је при томе очигледно имао у виду одредбу члана 372. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Службени гласник РС“ број 17/93, 3/96 и 39/03, у даљем тексту: ЗОО) у односу на повремена потраживања.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је закључио да је тужба тужиоца неблаговремена у смислу члана 105. у вези са чланом 165. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 38/00, 40/00, 41/00-исправка, 26/01, 47/02, 38/03, 66/03 и 44/05, у даљем тексту: ЗР) због пропуштања рокова и да је требало да буде одбачена рјешењем. Пошто у конкретном случају настају у суштини исте правне посљедице одбацивањем тужбе, као и одбијањем тужбеног захтјева, првостепена пресуда је потврђена, само из других разлога, а не оних које је дао првостепени суд.

Ревизија није основана.

Схватање другостепеног суда је правилно.

Према члану 105. ЗР, који додуше није био на снази у вријеме закључења споразума 24. фебруара 1997. године, али је био важећи пропис кад је тужилац поднио тужбу, прописано је: „Радник који сматра да му је послодавац повредио право из радног односа, може да поднесе тужбу надлежном суду за заштиту тог права. Право на подношење тужбе није условљено претходним обраћањем радника послодавцу за заштиту права“ (став 1.); „тужбу за заштиту права радник може поднети у року од 1 године од дана сазнања за повреду права, а најдаље у року од три године од дана учињене повреде“ (став 2.). Наведене одредбе ступиле су на снагу 16. новембра 2000. године (члан 167. ЗР). Повреде тужиочевих права поводом којих се води овај спор, почињене су, како из изложеног произилази, још у току 1997. године. Те исте године по истеку примјереног рока, рачунајући од 30. јуна 1997. године, до када се је тужени обавезао да му плати лични доходак, тужилац је морао сазнати за повреду својих права. Од тада па до подношења тужбе на дан 1. фебруара 2002. године истекли су и једногодишњи субјективни, као и трогодишњи објективни рок из члана 105. став 2. ЗР. Једногодишњи рок протекао је и од дана ступања на снагу ЗР (16. новембра 2000. године) до подношења тужбе (1. фебруара 2002. године). Тужба је према томе и по оцјени овог суда неблаговремена.

Тачно је да је чланом 165. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 38/00), било прописано да ће се поступци за зашту права радника започети прије ступања на снагу тог закона (тј. прије 16. новембра 2000. године) окончати према прописима који су важили до дана ступања на снагу тог закона. Чланом 25. Закона

о измјенама и допунама Закона о радним односима („Службени гласник РС“ број 47/02) измијењена је одредба члана 165. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 38/00), у том смислу што је направљен изузетак за права из члана 152. став 1. и 153. тог закона. Другостепени суд је међутим правилно оцијенио да се ове одредбе не могу примијенити на спорни случај, пошто поступак за остваривање и заштиту тужиочевих права, поводом којих се води ова парница, није започет прије, него послје ступања на снагу ЗР.

У вези тужиочевих ревизионих навода потребно је указати на слиједеће.

1. Тиме што је другостепени суд дао друге разлоге на којима је засновао своју пресуду, у односу на став првостепеног суда, нису почињене повреде одредаба парничног поступка, нити се могу прихватити као правилни наводи ревидента да су „првостепена и другостепена пресуда контрадикторне“ односно да „за њих не постоје разлози у списима предмета“. Одлучујући о жалби против првостепене пресуде, другостепени суд је овлашћен и дужан да, зависно од околности случаја поступи на један од начина прописаних у члану 224. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 58/03, 85/03 и 74/05. ЗПП), а самим тим и да изнесе друкчије правно схватање од првостепеног суда, а евентуално и да укаже на недостатке првостепене пресуде. Разлози које је дао другостепени суд довољно су, по оцјени овог суда јасни за правилно разумијевање његове одлуке.

2. Материјално право није погрешно примијењено доношењем другостепене пресуде, а није ни правилно схватање ревидента „да се у овом спору не ради о заштити права из радног односа, већ исплати новчаних потраживања“. Новчано потраживање настало је, наиме, из радног односа тужиоца код туженог, како то произилази из њиховог споразума од 24. фебруара 1997. године.

3. Неосновано је позивање ревидента на члан 366. ЗОО, јер правна немогућност тужиоца да наплати спорно новчано потраживање од туженог није наступила као посљедица застарјелости, него неблаговремено поднесене тужбе по одредбама ЗР.

Произилази, према томе, да другостепена пресуда нема недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Сходно томе, ревизија тужиоца је одбијена као неоснована на основу одредаба члана 248. у вези са чланом 241. ЗПП.

Предсједник вијећа,
Петар Бајић